

Т.Р. Шевченко, вчитель світової літератури

Славутицької ЗОШ № 3 Київської області

Урок позакласного читання у 8 класі.

Тема: *Шолом-Алейхем. Оповідання «Хлопчик Мотл». Змалювання драматичної долі головного героя, національний колорит та пафос людяності у творі.*

Мета. Ознайомити учнів із творчістю відомого єврейського письменника Шолом-Алейхема; з'ясувати особливості зображення долі дитини в оповіданні «Хлопчик Мотл», визначити гуманістичний пафос твору; розвивати в учнів уміння аналізувати художній образ, навички виразного читання, усного мовлення, творчу уяву; виховувати увагу до внутрішнього світу людини, милосердя, почуття порядності та гуманізму, повагу до людей різних національностей.

Обладнання. Портрет письменника, тексти оповідання «Хлопчик Мотл» у перекладі Є. Райцена, ілюстрації до твору.

Я хочу, щоб ви вислухали мене самого....

Шолом-Алейхем

Бог – володар цього світу, а діти – ангели його.

Єврейське прислів'я

Хід уроку

I. Оголошення теми, першого епіграфа уроку.

II. Формування нових знань, умінь і навичок.

1. Вступне слово вчителя.

Шолом-Алейхем – видатний єврейський письменник. Його справжнє ім'я – Шолом Наумович Рабинович. У перекладі з мови ідиш «Шолом-Алейхем» означає «Мир вам». Добро і милосердя у цих словах зливається воедино, і повсякчас зігрівають душу людини. Такими ж гуманними і мудрими були й твори письменника, на сторінках яких він говорив про вічні цінності.

2. Рольова гра «Монолог письменника» (Виконує підготовлений учень, який грає роль Шолом-Алейхема)

Розповідає про життєвий шлях письменника.

3. Повідомлення підготовлених учнів про Шолом-Алейхема і Україну.

4. Слово вчителя.

Оповідання «Хлопчик Мотл» дуже популярне серед читачів. Його люблять і діти і дорослі. А приваблює усіх головний герой твору – хлопчик на ім'я Мотл, мрійливий, чутливий і добрий.

5. Бесіда з учнями.

- Чи сподобався вам головний герой твору? Чим саме?
- Яким ви уявляєте його?
- Спробуйте розповісти про уподобання героя. (Від імені самого хлопчика)
- Знайдіть у тексті і зачитайте, як він сприймає весняний день.
- Про що мріє хлопчик?
- Які риси вдачі хлопчика привернули вашу увагу?
- Які труднощі існують в житті Мотла?
- Назвіть основні епізоди із життя хлопчика Мотла.
- Коротко перекажіть ці епізоди, використовуючи цитати з тексту.
- Як ви розумієте поняття «національний колорит»? У чому він виявляється на сторінках художніх творів? (Це особливості мови, характеру народу, його звичаї, традиції, фольклор).
- З якою метою автор створює національний колорит? (Щоб краще зрозуміти душу того народу, про який іде мова)

6. Творче завдання.

Знайдіть у тексті ознаки, що вказували б на особливості єврейського життя.

(Імена. Мотл, Песя, Еля, Герш-Бер, Нахман; слова релігійного змісту)

7. Словникова робота.

Кантор – той, хто читає молитви, точніше їх співає.

Равин (рабе) – духовний наставник.

Синагога – молитовний будинок.

Тора (П'ятикнижжя Мойсея) – священна книга іудеїв, яка читається кожної суботи з розрахунком, щоб прочитати її за один рік.

Кадиш – поминальна молитва.

8. Творча робота.

- Якими бачать рай герої Шолом –Алейхема? (Мати – там, де батько, тобто на небі; палітурник Мокше – у лазні; друзі Мотла –у вигляді високої гори з чистого кришталю, де не треба вчитися, можна вільно бігати, купатися у молоці; Мотл – як сад лікаря Менаші).

9. Евристична бесіда.

- Чому, на думку Мотла, сад лікаря Менаші є «справжнісіньким раєм»? (Тому що там красиво, спокійно, тихо, затишно, там можна робити все, що подобається; там почувашся вільно. А саме таким був біблійний рай)
- Чим пояснити, що сприйняття рано дітьми та дорослими таке різне? Яке з них вам більше до вподоби?

III. Застосування знань, умінь і навичок.

1. Підсумкова бесіда.

- Як ви розумієте слова єврейського прислів'я, що виступають епіграфом уроку?
- Чи можна назвати життя хлопчика «ангельським»?
- У чому виявляється трагізм життя Мотла?
- Що, на вашу думку, уособлює образ маленького героя?
- Що нового ви дізнались про звичаї єврейського народу?
- Які риси героїв твору Шолом-Алейхема заслуговують на повагу?

IV. Оцінювання.

V. Домашнє завдання.

Скласти усну розповідь «Яким буде життя хлопчика Мотла в Америці?»